

SVENSKA

SKRIFTLIG DEL

KESKIPITKÄ OPPIMÄÄRÄ
MEDELLÅNG LÄROKURS

19.3.2008

YLIOPPILASTUTKINTOLAUTAKUNTA
STUDENTEXAMENSNÄMNDEN

1 TEXTFÖRSTÅELSE

1.1 *Läs texterna 1.1a–1.1d och besvara frågorna 1–25 genom att välja det alternativ som bäst passar in i sammanhanget. Markera dina svar med blyertspenna på den optiska svarsblanketten.*

1.1a Ekenäs är deras andra hem

Tatjana och Vadim Bojko från S:t Petersburg har firat jul i Ekenäs i södra Finland tillsammans med barnbarnet Jurij, och de ser nu fram emot att fira nyår i samma stad. Den första kontakten familjen Bojko överhuvudtaget hade med Finland var år 1998. – Vi reste mycket redan under Sovjettiden och hade säkert sett 25 länder innan vi kom till Finland. Att vi på den tiden hade möjlighet att resa berodde på maken Vadims yrke, han arbetade i energibranschen och hade ofta uppdrag utomlands, säger Tatjana. Under Sovjettiden var resande inte en självklar sak, de flesta Sovjetmedborgare turistade enbart inom unionens gränser.

– När vi kom till Finland reste vi först längs kusten i Åboland och Österbotten. Vi tyckte så mycket om utsikten över havet och öarna när vi åkte där, så vi kände att vi ville lära känna landet bättre. Vi hade firat bilsemester och åkt genom hela landet upp till norra Finland och därifrån på raka fina vägar genom Sverige vidare till Norge. Vi stannade också några veckor i Sverige, men tyckte inte lika mycket om det landet. Där var allt lite för välordnat, berättar Tatjana.

Den första kontakten med Västra Nyland var Lojo stad, som familjen tyckte var en lugn och vacker plats. Följande gång de anlände till Lojo med höga förväntningar på en skön semester råkade de – ur sin synvinkel – ut för en otrevlig överraskning. Där pågick ett större evenemang med massor av människor, det kan ha varit fråga om Lojodagarna. De hade inte bokat hotellrum på förhand och nu visade det sig att alla hotellrummen var upptagna. Efter ett kort rådslag satte de sig i bilen och började köra vidare ner mot Hangö. När de råkade få syn på en vägskylt med texten Ekenäs, beslöt de sig för att vika in och kolla vad det var för en ort.

– När vi hade gått ett varv runt torget, tyckte vi att det såg mysigt ut och tog in på hotell Gustav Vasa. När vi senare gick ut på promenad och kom ner till gästhamnen överraskades vi av att vi kunde se havsbotten. På den blå vattenytan guppade vita

svanar. Det var kärlek vid första ögonkastet. Vi bor nära vattnet i
35 S:t Petersburg, men där flyger svanarna förbi för att vattnet är så
nedsmutsat, berättar Tatjana.

En månad efter det att makarna Bojkos semester tagit slut och
de återvänt till sin hemstad märkte de att de längtade tillbaka till
40 Ekenäs. Så de kom tillbaka, lusläste allt de kom över om staden
och dess historia och märkte att båda kände på samma sätt: – Det
finns inget bättre än Ekenäs. Här finns lugn och ro. Staden är
idyllisk. Det som står i stadens turistbroschyr är ingen överdrift.
Det sägs att finländarna är inåtvända och svåra att få kontakt med.
45 Det kan vi inte förstå. Åtminstone i Ekenäs har vi inte sett något
av det. Människorna är öppna och varma, menar Tatjana.

Nu, när Tatjana och Vadim firar lyckliga pensionärsdagar, har
de trappat ner på resandet. De gör avstickare till Helsingfors och
Åbo, och till Esbo där de har bekanta. Men för det mesta vistas de
50 i Ekenäs. Och den första augusti i år gjorde de slag i saken. De
köpte en bostad i Ekenäs. Och här i våningen på Prästängsgatan
stortrivs de. Våningen är underbar, och grannarna likaså.

På grund av reglerna för uppehållstillstånd i landet kan Tatjana
och Vadim inte vistas i Ekenäs så mycket som de skulle ha lust
med. Enligt reglerna får de vistas i Finland under högst 90 dagar
55 under ett halvår. De brukar göra så att de är i Ekenäs två veckor,
sedan åker de hem till S:t Petersburg på två veckor. Där passar de
på att handla förmånligt och träffa släkten.

På det här viset kan de återvända till Ekenäs så ofta som möjligt.
Om det bara gick skulle de tillbringa mycket mer tid i Finland. Då
60 skulle de kunna vara här nästan hela tiden. En del av parets vänner
undrar hur de kan trivas så bra när de inte kan språket. Tatjana
försäkrar att det går hur bra som helst. Hon kan några ord finska
och har nyligen börjat studera svenska i S:t Petersburg. Men språket
har inte så stor betydelse. Man kan även kommunicera med hjärtat,
65 berättar Tatjana.

Källa: *Västra Nyland*, 2006

1.1b Varning – för snusk

Bakterierna finns överallt i vardagslivet. De trivs bäst där det är varmt och fuktigt. Det genomsnittliga kontoret innehåller drygt 8 000 mikroorganismer per kvadratcentimeter. Det kan jämföras med en toalett i hemmet som i snitt innehåller knappt 20 på samma yta. På kontoret trivs bakterierna på mobilen där batteriet gör det varmt och skönt. Bakterierna frodas i telefoner, datorer, tangentbord och mus. Äter du lunchen vid skrivbordet utan att torka rent efteråt fastnar matrester och snusk sprids. Skitigast skrivbord har lärare – advokater har de renaste – enligt en studie gjord av professor Charles Gerba i Arizona. Lärarna hinner sällan äta sin lunch i matsalen, eller så vill de inte.

Han har också undersökt hissgolv och handväskor och hittat dolda bakteriehärdar. En tredjedel av alla handväskor innehöll 40 miljoner partiklar per kvadratcentimeter från allt som finns på golvet. Kvinnor ställer nämligen ofta ner sina handväskor på golvet inne på offentliga toaletter och där är det sällan rent. Golven där har ofta kiss- och bajsrester. Professorn avråder alla från att ställa ner sin handväska på golvet.

Gymmet badar i svett och är mums för bakterier. Herpesbakterier kan till exempel spridas här. Bubbelpolen i simhallen tvättas med klorhaltigt rengöringsmedel men innehåller ändå ofta rester av gammal hud, bajs, urin och sperma. Bakterierna kan leda till diarré, ögoninflammationer och salmonella. Dörrhandtag är nästan det värsta. Tänk på alla svettiga händer som griper tag om handtagen. Och tänk på alla händer som hälsar i ett handslag. I förkylningstider gäller det alltså att tvätta händerna ofta för att slippa infektioner. Men samtidigt kan man hålla huvudet kallt. En hel del av alla bakterier är människans vänner och mycket nyttiga. Tänk bara på mjölksyrebakterierna som skyddar oss mot andra, skadliga mikrober. Så överdriven hygien är inte heller bra. Lite ren skit har ingen dött av, som gamla mormor brukade säga.

Källa: *Aftonbladet*, 2007

1.1c Notiser

100 Snöbristen i södra Finland tycks också inverka negativt på Kyrkslättsslagdomarnas intresse för snöiga sportlovsaktiviteter. Den sportlovsresa till Ruka i Kuusamo som ungdomsnämnden ordnar den 19–24 februari har nämligen inte blivit fullbokad. Sammanlagt hade 20 platser reserverats med aktiviteter som utförs- och snöbrädsåkning. Anmälningar kan göras till och med den 19 januari, antingen på nätet eller på en särskild blankett.

Källa: *Västra Nyland*, 2007

105 På fredag morgon skedde en olycka i Lund när en lastbil från renhållningsverket skulle ställa ner en stor sopcontainer på den trånga platsen bakom tegelmuren mellan Saluhallen och Botulfplatsen. Den erfarna chauffören beräknade avståndet fel, med den påföljd att containern stötte i muren som rasade samman. Tegel och murbruk rutschade ut mot Skånetrafikens kundcentrum. Området 110 spärrades av och Lundafastigheter, som ansvarar för muren, hade under lördagen rensat upp det mesta. Ingen människa kom till skada.

Källa: *Sydsvenska Dagbladet*, 2007

115 Den tjänsteman som lät förgylla toaletten i presidentkansliet i Litauens huvudstad Vilnius för en halv miljon kronor inför engelska drottningens besök i höstas har nu blivit utskrattad av sina arbetskamrater. Drottningen besökte nämligen aldrig toaletten.

Källa: *Dagens Nyheter*, 2006

120 En 49-årig man hittade fyra kvarglömda hundralappar i bankomaten och stoppade dem i sin plånbok. Det blev dyra hundralappar. Mannen har nu av tingsrätten i Ystad dömts att betala 11 000 kronor i böter. Inför rätten påstod mannen att han försökt finna den person som hade glömt de fyrahundra kronorna. Han sade att han letat på parkeringsplatsen intill och i en affär, men utan framgång. Kvinnan, som glömt pengarna, anmälde det hela och en övervakningskamera avslöjade mannen. Bilderna visar att det gick 125 sekunder från det att kvinnan stoppade på sig sitt bankomatkort till att mannen tog pengarna.

Tingsrätten anser att det visar att mannen inte försökte hitta pengarnas rätta ägare utan i stället "bestämt sig för att behålla dem".

Källa: *Skånska Dagbladet*, 2006

1.1d Smaktest på nya produkter

Nya baconprodukter

- 130 Scan breddar sitt baconsortiment och lanserar två nya varianter. Jägarbacon är ett bacon gjort av ett magrare sidfläsk än det vanliga, men skivorna är rejäla i tjocklek, något helt annat än vanliga tunna baconskivor. Smaken är påtagligt rökig. Pris ca 14 kronor för 120 g. Delikatessbacon är mycket tunt skivat och torrsaltat, vilket
- 135 gör att det påminner lite om lufttorkad skinka. Det är tillverkat av utvalt sidfläsk och blir extra knaprigt vid stekning. Men försök inte separera skivorna före stekningen, det går bara inte. Men det blir finfint när man lägger det i en klump i pannan och drar isär det under stekningen då det blivit upphettat. Utmärkt till sallad, pasta m.m.. Pris ca 14 kr för 100 g.
- 140

Svart pasta

Snyggare torr än kokt tyckte vi om Zetas nya svarta pasta, färgad med bläckfiskbläck. I tillagat skick blir den aningen grå. Men visst är den mer effektfull till färgstarka grönsaker och såser än vanlig ljus pasta. Smaken är däremot densamma som hos ljus pasta.

Var trendig – ät bönor!

- 145 Alla borde äta bönor. Det är ett bra livsmedel, rikt på protein, fibrer och många viktiga mineralämnen. Företaget Go Green har kommit ut med ett urval bönor, både i storpak och hundra grams tetra. Här finns kidneybönor, stora vita bönor och svarta bönor. Alla är av mycket god kvalitet utan den tråkiga plåtsmak som man känner
- 150 hos de vanliga bönorna på burk. I samlingen ingår också två smaksatta blandningar. Salsa innehåller kidneybönor, tomater och majs i en god kryddig sås. Vita bönor med chili och limesmak är mer tveksamt, mest lite vattnigt och med en konstig kryddning.

Källa: *Allt om mat*, 2005

1.2 *Lue seuraava teksti ja vastaa sen pohjalta lyhyesti suomeksi sivulla 11 oleviin kysymyksiin a–e. Kirjoita vastauksesi selvällä käsialalla kielikokeen vastauslomakkeen A-puolelle.*

Nya trender med guld och glitter

I många länder, med USA i spetsen, har lyxen blivit en del av vardagslivet. Exklusiva diamantsmycken, designerklänningar och silverskimrande handväskor har långsamt blivit åtkomliga för alla. Det här har blivit möjligt tack vare en ny sorts affärsverksamhet. Vi talar nu om den lånade lyxen. Med andra ord behöver konsumenten själv inte äga sina lyxprylar. Det går att hyra jetplan och semesterparadis – bara man kan betala, förstås. I dag finns det i USA ett tjugotal företag som specialiserat sig på att hyra ut designerkläder via internet, men också kändiskockar, heminredare eller hundraåriga bonsaiträd att ställa i trädgården.

På södra Manhattan ligger Wardrobe som hyr ut designerkläder till stadens partytjejer. Hundratals klänningar, mängder av designerväskor och tusentals märkesskor står i rader i affären. En del av företagets kunder skulle visserligen ha råd att köpa kläder för 40 000 dollar i månaden, men har insett att det inte är någon vits med att köpa unika designerplagg som de bara kommer att använda en gång.

Att visa sig i samma klänning två gånger är otänkbart bland dem som syns på stadens hetaste klubbar flera gånger i veckan. Det viktiga är inte vad man äger utan att man visar upp sig i det hetaste och nyaste. Och dyraste. Wardrobe har funnits bara i två år men har snabbt blivit en favorit bland New Yorks societet.

Många kvinnor i USA har fått stå i bakgrunden för sina män, och nu tar de igen det. Männens arbetsgivare har ofta belönat sina duktiga medarbetare genom att låta dem använda firmans dyra golfklubbor och snabba sportbilar. En exklusiv handväska är kvinnans sätt att uppleva samma lyx. Det kan ses som en ökad jämställdhet mellan könen. Eftersom lyxvarorna i princip är tillgängliga för vem som helst syns de sociala skillnaderna i samhället inte heller så tydligt, menar en av de ledande konsumtionsforskarna i USA.

Det finns de som vill försvara den här nya sortens lyxkonsumtion genom att påstå att den är miljövänlig. Det är ju fråga om ett slags återanvändning. De som är emot menar att den är ett uttryck för ett extremt konsumtionssamhälle. Men det ärligaste är

1.1a Ekenäs är deras andra hem

1. Hur kom det sig att familjen hade sett så mycket av världen?
 - A De hade alltid intresserat sig för resande
 - B Familjefadern hade ett internationellt arbete
 - C Under slutet av sovjettiden blev det lättare att resa utomlands
2. Vad var det som lockade familjen att turista mer i Finland?
 - A Kontakten med den unika skärgårdsmiljön
 - B Vägnätet som var i bättre skick än på andra håll i Norden
 - C Det relativt korta avståndet till hemstaden S:t Petersburg
3. Vad råkade familjen ut för då de kom till Lojo andra gången?
 - A De blev inblandade i ett rasistiskt bråk
 - B De blev omringade av en stor folksamling
 - C De hittade ingenstans att övernatta
4. Vad ledde diskussionen i familjen till?
 - A De bestämde sig för att fortsätta sin resa
 - B De vände om och började åka hemåt
 - C De beslöt att vänta på att det hela skulle ordna sig
5. Hur kom det sig att de hamnade i Ekenäs?
 - A De kom till staden närmast av en slump
 - B De tog av vid fel vägkorsning och körde vilse
 - C De var trötta och orkade inte köra längre
6. Hur reagerade de då de kom till staden?
 - A De blev förtjusta i det vänliga bemötande de fick
 - B De förälskade sig i det lilla hotellet vid torget
 - C De överraskades av det oförstörda havsvattnet

7. Vilken uppfattning har de fått om folk i Finland?
A Det som påstås om finländare stämmer inte alls
B Ekenäsborna är annorlunda än andra finländare
C Finländarna är människor som ibland är svåra att förstå
8. Vad har paret relation till Ekenäs fått för följder?
A De har skaffat sig en lägenhet i staden
B De har bosatt sig för gott i Finland
C De har tappat intresset för att resa till andra ställen
9. Varför pendlar paret mellan hemorten och Ekenäs?
A De finländska bestämmelserna tvingar dem till det
B De vill utnyttja de låga priserna på hemorten
C De gör det för att inte förlora kontakten med familjen i Ryssland
10. Hur har Tatjana klarat sig med språket i Ekenäs?
A Det går bra eftersom hon har lärt sig tala god finska
B Det går bra eftersom Ekenäsborna är så hjälpsamma
C Det går bra eftersom man klarar sig också utan ord

1.1b Varning – för snusk

11. Hur kommer det sig att mobiltelefoner är snuskiga?
A Folk vet inte hur de ska tvättas
B De blir smutsiga av smutsiga händer
C De har rätt temperatur för bakterierna
12. Vad säger texten om lärarna och deras skrivbord?
A Lärarna kan inte hålla ordning på skrivbordet
B Lärarna äter ofta någonting medan de jobbar
C Lärarna är snuskigare än andra yrkesgrupper
13. Varför innehåller damernas handväskor så mycket bakterier?
A Man vet inte vad det beror på
B Väskorna har fickor där bakterierna trivs
C Väskorna har varit placerade på ett olämpligt ställe

14. Vad berättas om desinficeringen av bubbelpoolar?
A Den är inte alltid effektiv
B Man använder fel sorts tvättmedel
C Poolarna desinficeras överhuvudtaget inte
15. Varför är det klokt att lyssna på vad de äldre säger?
A De vet att för mycket tvättande kan vara farligt
B De har upplevt svåra tider med fattigdom och smuts
C De har ett ekologiskt medvetande som de yngre saknar

1.1c Notiser

16. Vad berättas om ungdomarna?
A För få har anmält sig till den resa som planeras
B De föredrar att resa med någon annan arrangör
C De flesta åker hellre slalom än de åker med snöbräde
17. Vad handlar nyheten om?
A En lastbil körde på ett hus i Lund
B En sopbil krockade med en annan
C En yrkeschaufför gjorde en grov miss
18. Hur gick det med tjänstemannens plan?
A Drottningen uppskattade omtanken
B Åtgärderna visade sig vara onödiga
C Kostnads kalkylen slog fel
19. Hur försvarade sig mannen inför domaren?
A Han påstod att han gjort allt för att hitta ägaren till pengarna
B Han påpekade att upphittaren får behålla hittegodset
C Han sade att det var fråga om hans egna pengar
20. Hur förhöll sig domstolen till fallet?
A Man kunde inte avgöra hur kamerabilderna skulle tolkas
B Mannens historia ansågs sakna trovärdighet
C Kvinnan beskylldes för att ha varit slarvig

1.1d Smaktest på nya produkter

21. Vad är det speciella med Jägarbacon?
- A Det innehåller mindre fett än tidigare produkter
 - B Det har fått en ny kryddning
 - C Det har tjockare skivor än tidigare
22. Vilket är problemet med Delikatessbacon?
- A Det är svårt att dela när det är kallt
 - B Det är lite för salt och för torrt
 - C Det är rätt mycket dyrare än Jägarbacon
23. Vad berättas om den svarta pastan?
- A Den förlorar färg vid kokningen
 - B Den ser bättre ut än den smakar
 - C Den smakar sämre än ljus pasta
24. Vilken är nyheten med bönorna?
- A Det finns nu mer exotiska bönor än tidigare
 - B De säljs nu också i en mindre förpackning
 - C Kvaliteten är jämnare än tidigare
25. Vad berättas om de kryddade blandningarna?
- A Den ena av dem är inte så värst bra
 - B Det är inte lyckat att blanda ihop så många sorters bönor
 - C Kryddningen är för stark i båda sorterna

kanske ändå att säga att miljöargumentet är en elegant ursäkt för att få ha en tjugig dyrbar Pradaväska dinglande på armen.

Och vad kan vi vänta oss nästa säsong? De som följer med i trenderna vet att det som nu syns på de kreativaste på gatorna dyker upp i lyxupplaga i hyrbutikerna några veckor senare. En annan grupp trendsättare är de som i sina modebloggar beskriver vilka plagg eller solglasögon någon kändis visat sig i på någon tillställning. Det verkar som om det hetaste blir mjuk metall: märkesväskor som glimmar i silver, guld och brons. Men det återstår att se.

Källa: *Svenska Dagbladet*, 2007

- a. Mistä uudesta liikeideasta tekstissä kerrotaan?
- b. Mitä kerrotaan Wardroben palvelujen käyttäjästä?
- c. Millä tavoin uusi kulutustrendi liittyy tasa-arvoon Yhdysvalloissa? (Kaksi asiaa.)
- d. Miksi uudentyyppistä kulutusta kritisoidaan, ja kuinka sitä puolustetaan?
- e. Mistä uusimmat trendit tulevat?

2 ORD OCH STRUKTURER

- 2.1 Läs texterna nedan och välj på varje punkt (26–45) det alternativ som bäst passar in i sammanhanget. Markera dina svar med blyertspenna på den optiska svarsblanketten.

Välkommen till Mälardalens högskola!

Att börja studera på högskola är ett viktigt steg i ditt liv. Här lägger du grunden 26 ditt framtida yrkesliv. Du får kanske en ny 27 på till exempel världen, människorna, livet och 28 själv. Livet får nya dimensioner. Viktiga kontakter och vänskapsband 29. Dessa kan gälla både ditt kommande yrkesliv och det 30.

Som student vid Mälardalens högskola har du 31 att kräva en utbildning med hög kvalitet, bra pedagogik, 32 studiegrupper och kompetenta lärare. Du ska även kunna kombinera olika ämnen för att bygga din egen 33 utbildning. Kort sagt, en utbildning som du kommer att ha 34, en utbildning där du blir något.

26. A i
B med
C till
27. A mening
B tanke
C syn
28. A du
B dig
C din
29. A knyter
B knyts
C knutna
30. A privat liv
B privatlivet
C privata livet
31. A rätt
B en rätt
C rätta
32. A litet
B lilla
C små
33. A unik
B unikt
C unika
34. A nytta av
B kunskap i
C kännedom om

Hos 35 har du också goda möjligheter att ta en del kurser utomlands. Det 36 ett sjuttioatal avtal om studentbyte med olika universitet i 37 världen. Dessutom har vi en egen forskarutbildning 38 området teknik. Och vårt Idélab är en kreativ mötesplats 39 studenter, lärare och forskare vid Mälardalens högskola får hjälp att förverkliga 40 idéer i samarbete med näringslivet.

Och sist men inte 41: Vi är världens första miljöcertifierade högskola.

Källa: Broschyren "Välkommen till Mälardalens högskola", 2005

Bono blir riddare

Sångaren och låtskrivaren Bono ska bli adlad nästa år. Men 42 för sin aktivitet som frontfigur för U2 som han får den fina titeln utan i stället är det i egenskap av människorättskämpe. Han har arbetat hårt 43 för att befria länderna i tredje världen från sina skulder.

35. A er
B oss
C sig
36. A är
B har
C finns
37. A hela
B den hela
C hela den
38. A utom
B inom
C genom
39. A där
B som
C var
40. A sina
B deras
C dess
41. A mest
B minst
C bäst

42. A det är inte
B det inte är
C är det inte

43. A med mera
B bland annat
C med flera

- I ett brev till sångaren skriver Tony Blair: "Jag vet efter 44 med dig hur mycket de här frågorna betyder för dig. Du har gjort en stor insats för att hjälpa Afrika att göra sin röst 45."
44. A pratat
B har pratat
C att ha pratat
45. A hörande
B hörd
C hört

Källa: *Svenska Dagbladet*, 2006

- 2.2** Fyll i luckorna i texten med hjälp av de tips som du ser i marginalen. Om tips saknas, ska du fylla luckan med ett uttryck som passar in i satssammanhanget. Skriv lösningarna **med tydlig handstil på sida B** av svarsblanketten för språkproven. Skriv dem under varandra i samma ordning som de har i uppgiften och numrera dem.

Dyr tupplur

Sjuttonåriga Maria Ilieva kände sig trött och beslöt att ta sig en tupplur på nattflyget från Malta på väg 1 till Bulgarien. Tuppluren blev 2 än hon hade tänkt sig. När hon vaknade hade planet 3 hunnit landa i Sofia 3 återvända tillbaka till Valetta.

Kabinpersonalen 4 en liten detalj, nämligen att en av 5 fortsatte sin skönhetsömn medan planet tankades för återfärden till Malta. Marias mamma Nadesjda är 6 över Air Maltas agerande. ”När jag ringde upp Air Malta 7 deras tjänstemän att ett flygplan inte är någon sovplats. Jag har 8 sett en skylt som 9 en att sova i flygplanet.”

Marias Törnrosasömn blev dyr för familjen. Hon måste betala 200 euro extra för den andra resan. Den 10 var hon vaken när planet landade.

1. kotiin

2. lång

3. sekä ... että

4. ei ollut huomannut

5. *passagerare*

6. *uppröra*

7. *påstå*

8. ei koskaan

9. kieltäisi

10. *gång*

Källa: Hufvudstadsbladet, 2006

3 SKRIFTLIG FRAMSTÄLLNING

Skriv en uppsats på 150–200 ord över ett av följande ämnen. Skriv uppsatsen med tydlig handstil på konceptpapper. Följ instruktionen och ange till slut antalet ord i din uppsats.

1. En minnesvärd låt

Många människor har ett musikstycke, en låt som är alldeles speciell för dem. Har du någon sådan favorit som betyder något särskilt för dig? Berätta om den.

2. Gymnasium och yrkesskola

De flesta väljer någondera, men en del kombinerar båda. Vad tycker du är klokast?

3. Lyxbutik eller loppmarknad?

Med hjälp av sina kläder berättar man för omvärlden vem man är, eller vill vara. Vad uttrycker du med ditt val av kläder?

4. Ärlighet varar längst

Det lönar sig att tala sanning och att vara ärlig, säger ordspråket. Tycker du det också?